

ตอบเรื่องสมาธิ

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหารธรรม วันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๑

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

โยม ๑ : ...เป็นแล้วก็ดูกระตุก ความเครียด เป็นกระตุก เป็นรูปโคจรกระตุกเลย แล้วก็นั่ง แต่ลูกคิดว่าสิ่งที่เห็นนี้มันไม่ใช่มาจากจิตใต้สำนึก เพราะว่าลูกเคยฝึกมาตรงนี้ เขาจะให้ไปที่สวรรค์ ไปกราบพระพุทธเจ้าอย่างนี้ แล้วลูกก็จะกำหนดไปตามที่เขาบอก แล้วมันก็จะเห็น

แล้วพอเราฝึกตัวนี้ ลูกก็เลยเข้าใจว่า เอ๊ะ! มันไม่ลึกซึ้งเหมือนที่หลวงพ่อบอกว่า เห็นเป็นกระตุก แต่ว่ามันไม่ลึกซึ้ง มันไม่เหมือน ก็คิดว่า เอ๊ะ! มันไม่ใช่ของจริงนี่นา ก็เลยกลับมาที่พุทโธอีก แล้วก็พุทโธๆ ไปเรื่อยๆ แล้วมันเครียด เครียดแล้วมันก็จะหนักตรงไหล่ ตรงคอ ปวดไปหมดเลย แล้วลูกก็กำหนดไม่ได้ ลูกก็เลย เอ๊ะ! เมื่อก่อนเราเคยอานาปานสติ เวลามันเหนื่อย มันจะกลับไปตรงนั้น แล้วมันจะเป็นการพัก มันจะรู้สึกสบาย

ทำอย่างไรก็ไม่หายปวดคอ ลูกก็เลยลองเดิน แล้วบางที่มันก็จะสงบนิ่ง บางที่มันก็ไม่ใช่ อย่างเมื่อก่อน แล้วทีนี้ก็เลยว่า เอ! ทำไมมันเป็นแบบนี้ มันก็เลยเหมือน ถ้าเป็นรถก็คือมันรวนกะ หลวงพ่อ ก็คือจะสงบก็ไม่สงบ แล้วมันก็เวทนาทำไมมันเยอะจั่งก็ไม่รู้ มันไม่เหมือนเมื่อก่อน คล้ายๆ กับจะเอาทิ้งไปอย่างหนึ่ง จะมาเอาอีกอย่างหนึ่ง แต่ว่ามันจับไม่อยู่ จับพุทโธไม่อยู่ แล้วความคิดมันก็เยอะเยอะ ไม่เหมือนเมื่อก่อน ยิ่งเวลาเดินจะให้มันลงนี่มันลงยากจั่งเลยกะ ทำอย่างไรกะ

หลวงพ่อ : แล้วเวลากำหนดพุทโธๆ มันหนักหรือ

โยม ๑ : กะ มันหนัก มันรู้สึกปวดไปหมดเลยทั้งคอ แล้วมันรู้สึกคล้ายเหมือนเราเครียด มันตึงอย่างไรไม่รู้บอกไม่ถูก

หลวงพ่อก : แล้วเวลาเรากำหนดลมแล้วดี

โยม ๑ : กำหนดลมดี แต่มันชอบจิตดับกะ มันไม่รู้สึกอะไรเลย

หลวงพ่อก : มันโดนหลอกนะสิ กำหนดลมใหม่ ถ้าพูดถึงกำหนดลมใหม่ จิตดับไม่ได้ จิตไม่มีวันดับ

โยม ๑ : ก็ถูกว่ามันไม่มีประโยชน์อย่างที่หลวงพ่อกว่า ก็เลยมาดูพุทโธ แต่พุทโธ จับพุทโธ แล้วก็จับไม่อยู่กะ

หลวงพ่อก : นี่คนสอนสอนไม่เป็น สอนผิดๆ สอนว่าจิตเวลาถึงสติปัญญา ๔ จิตต้องดับ

แล้วมันมาหาเรา มีพระมาหาเราองค์หนึ่งบอกว่า ถ้าพูดถึงแล้วพุทโธต้องหาย

เรารู้ว่ามันต้องหาย แต่เรารู้ว่านี่โดนหลอกแล้ว เขาบอกว่าถ้าพุทโธๆ พุทโธต้องหาย พอพุทโธต้องหาย ทุกคนก็จะพุทโธๆ แล้วปล่อยให้มันหายไป พอปล่อยให้หายไปมันก็นั่นละ แล้วบอกว่า เราเพื่อโต้แย้งไง โดยอุบายของเรา เรามอบพุทโธไม่มีวันหาย ถ้าหาย ผิด

แต่จริงๆ แล้วพุทโธหาย แต่หาย เวลามันหาย ถ้าหายโดยข้อเท็จจริง พุทโธๆ พุทโธอย่างไรก็แล้วแต่นะ พุทโธอย่างไรก็แล้วแต่ มันพุทโธไม่ได้ พุทโธไม่ได้แล้วจิตมันลง วาบลง มันลงใง นั่นคือพุทโธมันหายโดยข้อเท็จจริง คือพุทโธมันจะหายไป อานาปานสติมันนึกพุทโธไม่ได้หรอก มันสักแต่ว่ารู้ แต่ต้องให้มันเป็นตามข้อเท็จจริง

แต่ตอนนี้ชาวพุทธคิดผิดหมด พุทโธๆ แล้วหลับไปเลย ตอนนี้มันพุทโธหาย พุทโธนี้ไม่หาย แต่จิตนี้ คำว่า “พุทโธหาย” คำว่า “พุทโธ” พุทโธเป็นคำปริกรรม คำปริกรรมหาย แต่จิตไม่หาย เห็นไหม สักแต่ว่ารู้ จะรู้ตลอดเวลาเลยละ

อันนี้คำว่าบอกว่า เวลากำหนดอานาปานสติ กำหนดลมหายใจ กำหนดแล้วมันต้องหาย... ไม่หายหรอก กำหนดลมหายใจ ให้หายใจชัดๆ แล้วอยู่กับลมหายใจ ลมหายใจละเอียดเข้าไปขนาดไหน จนลมหายใจไม่หายใจเลย เราก็รู้อยู่ นี่ถึงเป็นสมาธิ

โยม ๑ : มันรู้ณะกะ เวลาเราคูลมหรือดูซ้ำๆ ที่หนูบอกว่าจิตมันดับ

หลวงพ่อก : อ้าว! ว่าไป

โยม ๑ : คือรู้ไปช้าๆ มันจะช้าแล้วมันก็จะหายไป แต่ที่นี้มันเป็นความรู้สึกที่ไม่รู้อะไรเลย แต่ตอนที่มันหายไป

หลวงพ่ : ก็มันหายไป คือที่มันหายไปคือมันตกวงค์ มันตกวงค์แล้วมันหายไปหมดเลย แล้วสักพักก็รู้ขึ้นมาใหม่

โยม ๑ : ค่ะ ไซ้

หลวงพ่ : มันหายหมด นี่พูดถึงนะ ถ้าอาจารย์ไม่เป็น เราจะบอกว่าอาจารย์ไม่เป็นเลยละ ถ้าอาจารย์ไม่เป็น ถ้าอาจารย์เป็นนะ เราจะบอกว่า หมาเห่าไปตองแห่ง ถ้าอาจารย์เป็น กระบวนการของมันต้องพูดถูกต้องตามกระบวนการทั้งหมด กระบวนการของมันพูดถึงกึ่งหนึ่งแล้วหายไป หรือจบกระบวนการไม่ได้ กระบวนการ อย่างทฤษฎี อย่างสูตรทฤษฎีอะไรต่างๆ ถ้ามันกระบวนการ สมการมันไปไม่ได้ มันจะจบได้อย่างไร

นี่ก็เหมือนกัน สมาธิ กระบวนการของสมาธิมันต้อง ขณิกะ อุปจาระ อัปปนา กระบวนการสมาธิเป็นอย่างไร แล้วมันถึงที่สุดแล้ว กระบวนการเข้าสมาธิอย่างไร ถอนออกจากสมาธิอย่างไร พระถ้าพูดผิดนะ เราไม่เชื่อหรือ

โยม ๑ : แต่เวลาถามท่าน ทำไมท่านบอกว่าทำถูกละคะ

หลวงพ่ : ก็ท่านไม่รู้ไง

โยม ๑ : ลูกไปภาวนา บอกว่า ท่านก็จะถามสภาวะลูก ลูกก็จะบอก

หลวงพ่ : เออ! ดับ เขาต้องดับนี้

โยม ๑ : ค่ะ แล้วมันดับอย่างไร ทีแรกลูกก็ไม่เข้าใจ บอกว่า แล้วมันดับมันเป็นอย่างไรคะ อาจารย์ ลูกก็เลยเล่าอาการให้ฟัง

บอกมันจะเป็นอย่างนี้แหละ

แล้วทำไมมันดับ นิพพานมันจะเป็นมาแบบนี้ มันไม่รู้สึกตัวเลย

หลวงพ่ : ไซ้ เพราะประสาเรา ก็เขาหลงไป

โยม ๑ : เขาบอกว่าดีค่ะ กลับบอกว่าดี

หลวงพ่ : เราจะบอกว่า ถ้ากรรมของใครไปเจอหัวหน้าอย่างไรมันก็ได้ อย่างนั้นนะ เอ็งเข้าวัดไหน ไปสังคมใคร แล้วถ้าเขาแก่ไหนก็ได้แค่นั้น แล้วเขาก็ว่าเขาถูก แล้วเวลาเขาพูดถูกก็ถูก พระที่หลง มืองค์ไหนบ้างบอกว่าเขาไม่รู้ ไม่ถูก พระที่ออกมาสอนผิดๆ มืองค์ไหนบอกว่าเขาไม่ถูกบ้าง เขาบอกว่าถูกหมดแหละ เพราะอะไร เพราะเขาผิดมาไง เพราะเขาเป็นอวิชชาครอบงำไง เขาพูดได้แค่นั้น แล้วเขาว่าเขาถูกไง

แต่ถ้าไปเจอครูบาอาจารย์ พวกนี้แหละ ถ้าเจอของจริงจะไม่กล้าพูด ความจริงแล้วมันต้องถกกัน เอาสังขารมคุยกัน ถ้าคุยกันบ๊ี้จะรู้ว่าติด ถ้ารู้ว่าติด ถ้าครูบาอาจารย์ที่เป็นนะ เขาจะแก้ ถ้ามันแก้แล้ว แล้วเขาไม่ฟัง ก็กรรมของสัตว์ไง

พระพุทธเจ้ามา เวลาพระพุทธเจ้ามาลูกศิษย์นะ มาด้วยการไม่พูดไป เพราะว่าเขาไม่ฟังไง พระพุทธเจ้าถ้าแก้ได้จะแก้ ถ้าแก้ไม่ได้ ท่านเฉย พระพุทธเจ้าไม่พูดกับใคร นั่นคือชักสะพาน คือการฆ่า การฆ่าของพระพุทธเจ้าคือไม่พูดด้วย คือพูดอย่างไรเขาก็ไม่ฟัง หรือพูดแล้วเขาก็ทำอะไรไม่ได้

ทีนี้ย้อนกลับมาที่นี้ ว่าเขาถูกหรือ

โธ่! ก็เราเอาวุฒิภาวะเราไปเชื่อเขา แต่สำหรับเรานะ เอ็งอ้าปาก คุยฟังแล้วไม่ต้องไปหาหมิงหรือ ผิด คือสมการมันผิด

โยม ๑ : แล้วทำไมเวลาเรามาเปลี่ยนเป็นพุทโธอย่างนี้ ทำไมมันรู้สึกมันหนัก มันยากจัง

หลวงพ่ : หนัก ทุกอย่างหนักไปหมด ของจริงใจ

โยม ๑ : มันกำหนดไม่ค่อยอยู่เลยคะ

หลวงพ่ : เราจะบอกว่า กำหนดลมหายใจก็ถูก กำหนดพุทโธก็ถูก ถ้าเรากำหนดลมหายใจเราก็มายู่ที่ลมหายใจ ไม่จำเป็นต้องไปพุทโธ แต่ขณะที่เรามาอยู่กับลมหายใจ มันต้องเปลี่ยนให้ลมหายใจเป็นอานาปานสติที่เป็นสัมมาที่ถูกต้อง อานาปานสติที่เป็นสัมมาทิฏฐิ สัมมาทิฏฐิ ความเห็นถูก ถ้าเป็นความเห็นถูก เรากำหนดลม กำหนดลมแล้วตั้งสติขึ้นไป แล้วตามลมไปเรื่อยๆ ไม่ใช่ตามลมไปแล้วก็ปล่อยให้ลมหายไป ถ้าปล่อยให้ลมให้มันหายไป

กำหนดลมเหมือนกัน อานาปานสติเหมือนกัน คนหนึ่งสอนอานาปานสติถูก อีกคนหนึ่งอานาปานสติผิด เพราะอะไรรู้ใหม่ เพราะอานาปานสตินั้นคือสูตรทฤษฎีใช้ใหม่ มันยึดคนสอน คนไม่เป็น มันก็ตีอานาปานสตินี้ไปทางที่ผิด คนที่เป็นก็ตีอานาปานสติไปทางที่ถูก ที่นี้พอพูด ลมก็ลมเหมือนกัน นี่ไง ก็พูดโธๆ นั่นละ พิจารณา

เราเจอมาก ตามมาหามะ เขาทำสมาธิได้ แล้วอาจารย์บอกให้มาพิจารณากาย เขาก็สมบุกสมบันหัวชนฝาอยู่อย่างนั้นละ วิ่งมาหาเรา เราบอก ว่าอย่างไรละ เพราะอาจารย์เขาบอกว่าอานาปานสติ เราก็ถามกลับไป แล้วมีคำถามอาจารย์มีงี่สิว่าทำอย่างไร

มันตำราว่าไว้อย่างนั้นไง กูก็พูดไปตามตำราไง ผิดถูกกุผลึกให้ตำรา กูไม่รู้ แต่เวลาพูดกับพวกเอ็งนะ “เป็นอาจารย์”...งานกระเบื้องอย่างนี้มันเยอะ

คิดแน่นอน ถ้าผิด คำว่า “ผิด” ถ้าพูดถึงนะ ถ้าเขาเป็นโลกีย์ปัญญาถือว่าเป็นพวกฤทธิษีไพร่ต่อนั้นนะ พระ แต่ฤทธิษีไพร่ยังผิดเลย ฤทธิษีไพร่ยังดีกว่าพระนะ เพราะฤทธิษีไพร่เข้าสมาธิเป็นต่อนี้พระเข้าสมาธิไม่เป็น แต่อ้างว่าเป็นสมาธิ ใ้อ้วงๆ ว่างๆ ไม่ใช่สมาธิหรอก เรานึกให้ว่างสิ

โยม ๑ : แล้วถ้าเกิดเราจะคลุมแล้วมันไม่จำเป็นต้องพูดโธ ถ้าเรามาคลุม

หลวงพ่ : ใช่ ใช่

โยม ๑ : แล้วกำหนดจับลมไปเรื่อยๆ มันไม่เห็นมันจะอยู่เลย มันก็ชอบดับไปเรื่อยๆ

หลวงพ่ : เรามันเคยดับมาก่อน จิตที่มันเคยเป็นมันจะเป็นอย่างนั้นนะ เวลาจิตมันเคยเป็นแล้วมันแก๊ยก คนที่ตกวงค์มาจะแก้ให้หายตกวงค์นี่นะ ยากมากเลย พออยากมากก็ต้องค่อยๆ ใจค่อยๆ ต้องอดอาหาร ต้องตั้งสติ มันเหมือนคนเคย ประสาเรานะ เหมือนเด็กใจแตก เอ็งจะให้เด็กใจแตกมาเป็นเด็กที่อยู่ในกรอบ เอ็งทำยากไหม

ตอนนี้จิตเรามันแตก คือมันตกวงค์มาเคย มันหลับมาเคย แล้วเอ็งบอกว่า นี่ไง มันไม่เหมือนเขียนหนังสือนี้หว่าเขียนผิดแล้วก็เขียนใหม่ ก็ถูก จิตไม่ใช่ว่าทำใหม่แล้วจะถูก ไม่มีทาง พอมันเคยเป็นอย่างนี้ต้องฝืนมันไง เหมือนกับเรา อย่างเช่นเรา เรากินอาหารรสอย่างนี้ แล้วก็บอกว่าอาหารนี้กินแล้วเป็นพิษ ถ้ามันพูดว่าอาหารกินแล้วเป็นพิษนะ ดูทางอิสานสิ เขาห้ามกินปลาร้า

บอกกินปลาร้ามันจะเป็นชีสต์เป็นอะไร เขาต้องพยายามงคของเขาใช้ใหม่ แต่เขาก็พยายามไม่ได้ เพราะอะไร เพราะวัฒนธรรม

พอจิตมันไปหลับแล้ว มันเหมือนกับความฝัน ใจ เศร้าใจ การแก้จิตต้องรู้สมุฏฐานของมัน ก่อน สมุฏฐานของมัน ถ้าคนเคยทำสิ่งใดมาแล้วมาแก้ไข เราถึงได้พูดบ่อยๆ พูดบ่อยว่า พออนุบาลวางมาคิดนี่นะ แล้วเราก็อ่ยมมาแก่นะ โอ้โฮ!

โยม ๑ : แล้วตอนนี้ลูกก็พยายามจะไม่ดูลม มาพูดโธๆ แต่ว่ามันหนักค่ะ

หลวงพ่ : ไม่หอรก

โยม ๑ : อู่! ทำไมมันทำยากจัง

หลวงพ่ : ต้องปล่อยฟรีๆ สิ ปล่อยสบายๆ แล้วพูดโธๆ

มันยากเพราะอะไรรู้ใหม่ มันยาก มันเหมือนกับดินพอกหางหมู หางหมูที่มันไม่มีดินมันแกว่งสบาย หางหมูที่มันมีดินก้อนใหญ่ๆ มันแกว่งตบตบๆ จิตเรานั้นดินพอกหางหมูกับข้อมูลที่มันได้รับมา แล้วพอมันจะแก้ไขมันหนักอย่างนี้ พอหนักอย่างนี้ปั้บก็เริ่มต้น เราก็เป็นมา เราพูดประจำนะ พรรษาสองพรรษาแรกภาวนาเอง ไม่มีครูบาอาจารย์ ภาวนาเอง แต่มันตกวงค์ที่หนึ่ง ๗-๘ ชั่วโมง

โยม ๑ : อย่างนี้มันอย่างมากมันก็ ๒ ชั่วโมง ๒ ชั่วโมงกว่าเองค่ะ

หลวงพ่ : ๗-๘ ชั่วโมงของเรานี้ แล้วเมื่อก่อนหลงผิด เพราะว่าอาจารย์เขาสอนอย่างนี้ แต่เราศึกษามาเราก็ดีความของเราเอง เพราะนั่ง อยู่กับสายหลวงปู่ฝั้นไ้ สายหลวงปู่ฝั้น วัตถุประสงค์สมพร เขาจะทำวัตรทุกวัน แล้วทำวัตรเสร็จจะนั่งภาวนา แล้วนั่งที่หนึ่งนะ ๗-๘ ชั่วโมงนะ ๔-๕ ชั่วโมงนี้ เรื่องธรรมดา พระที่นั่งด้วยกันนะ คนนั้นลุก คนนี้ลุก ลุกไปปัสสาวะ ไ้เรานั่งทุกวัน นั่งได้เก่ง ทิฏฐิมานะว่ากูนี้แน่

พอมืออยู่วันหนึ่งไ้ พอนั่งๆ ไป พอเลิกภาวนาก็จะกราบพระไ้ พอบอก เออ! เลิกแล้ว อาจารย์ก็กระแอมแบบว่าให้สัญญาณ ให้สัญญาณ เราก็ออกจากสมาธิกันมา ออกจากสมาธิมา พอดู อู่ฮู! เปียกอะไร...น้ำลาย ไม่มีใครบอกเลย นี่วาสนานะ นี่มันนั่งหลับ พอนั่งหลับ ตอนแก้ตรงนั่ง

หลับนี้เราแก้เป็นปีเลย แล้วพอเราตัดสินใจว่าหลับแล้วคือที่ดับมิ่งนี้แหละ พอตัดสินใจว่ามันดับแล้ว ดับนี้มันไม่มีอะไร

โยม ๑ : ไซ้คะ ไม่มีอะไร

หลวงพ่ : ตรีโกะอะไรอย่างไรรจะให้มันหาย ไม่มีหายเลย สุดท้ายแก้ด้วยอะไรรู้ไหม แก้ด้วยการผ่อนอาหาร กินข้าววันละคำเดียว กินข้าววันละคำๆ หิวเกือบตาย หิวเพราะอะไร มันรู้ เวลาไปบิณฑบาต มันเดินไปบิณฑบาตนี่นะ ใจมันสู้ แต่เวลาบิณฑบาต เขาเดินตรงๆ นะ ใจก็เดินเซไปเซมา ไม่มีใครรู้หรือกว่าเราไม่มีกำลังเลย แต่เพราะไม่ให้มันตกหวังค์

โธ! เราแก้มานะ แก่ยากมาก ทีนี้พอแก้ยาก แต่มันแก้ได้ แต่อยู่ที่กำลังของเรา อยู่ที่ความมั่นใจของเรา ถ้าเราไม่มีกำลัง ใจเราไม่เข้มแข็งนะ มันอ่อนแอใจ สู้เข้าไปกึ่งๆ นะ กึ่งๆ จะไปก็จะไม่ไป ใจจะลอยก็ไม่ไซ้ คิบๆ สุกๆ ใจคนภาวนาที่ไม่ได้เรื่องตรงนี้ส่วนใหญ่

ถ้ามันแก้ไซ้ นะ เอามันจริงเอามันจริง เราเอาจริงเอาจังมาก ผ่อนอยู่อย่างนั้นนะ กินวันละคำเดียว กินข้าววันละคำ คำเดียวจริงๆ บั้นข้าวเหนียวมาไว้ในก้นบาตรก้อนเดียว คำหนึ่ง อยู่ในปามา กินแกงโสะ เอาน้ำแกงมาราดหยดใส่ข้าวเหนียว แล้วพอจะฉันทข้าวก็พิจารณา ปฏิสังขา โยๆ เขาก็พิจารณากันแล้วก็ฉันทกัน เราก็อธิบาย ปฏิสังขา โยๆ รอให้เขากินกันสักครึ่งห้องก่อน เพราะถ้าเขาไม่กินครึ่งห้อง ภูกินคำเดียวเดียวถูกลงไปก่อนมันน่าเกลียดใจ เขานั่งข้าวกัน เราฟรีสไตล์เลย เราก็มอง พิจารณาข้าวของเราที่แหละ จนเขานั่งไปเกือบอิ่มแล้วนะ เราก็อธิบายข้าวคำนั้นใส่ปาก แล้วก็ลูก

เรากินข้าววันละคำนะเว้ย โอ้ย! เขา ตัวนี้โล่งเขาเหมือนคนไซ้ เหมือนคนป่วยแล้วหายจากป่วย มันเบาโหร่งโหร่งเลย เหมือนกับคนป่วย มันไม่มีสารอาหารในร่างกายเลยละ เอาขนาดนั้นนะ

โธ! ตกหวังค์ ใจนิ่งหลับ เราเป็นมาก่อน เราเป็นมาแล้วทั้งนั้นนะ แล้วแก้ไซ้แสนยากเลย แล้วเวลาเราสอน เวลาเราพูดนะ มันก็เหมือนกับเราสอนหนังสือ ใจคนฟังก็คิดว่าพลิกจากมือซ้ายเป็นมือขวาใจ ทำอย่างนี้ผิดก็ทำอย่างนั้นถูกลงไป... โธ! มิ่งไปทำจนตาย

โยม ๑ : เวลานั้นมันเครียด พุทโธมันเครียด มันก็มาเดิน ๖-๗ ชั่วโมงก็แล้ว เดินเหนื่อย แขนจะเหนื่อย ทำไมมันแก้ไม่ได้ แล้วความคิดมันก็มาเยอะ มันตีกัน

หลวงพ่ : พุทโธมันอย่างนั้นนะ แก่ไป คือว่าทำเป็นปีๆ อดอาหารเป็นปีๆ เป็นหลายๆ เดือนเลย พอมันเต็มทีนะ ใอันี่มันไม่อย่างนั้นไง เหมือนนักมวยขึ้นเวทีมี ๕ ยก ก็คิดว่า ๕ ยกนี้ต้องน็อกให้ได้ไง แล้วน็อกไม่ได้ พอน็อกไม่ได้ก็หมดใจ ทีนี้เราเป็นนักมวยไซ้ใหม่ เราขึ้นต่อยคราวนี้ คราวหน้าขึ้นต่อย ต่ออยู่ทั้งปีทั้งชาติ คือทำไปเรื่อยๆ ทำไปเรื่อยๆ มันจะเริ่ม

นักมวยไซ้ใหม่ ต่อยคราวนี้ละ นักมวยเราเป็นมวยแพ้ทาง เราเจอมวยซ้าย เราแพ้ทุกทีเลย พอเจอมวยซ้าย ภูแพ้น็อกทุกทีเลย พอขึ้นเจอมวยซ้าย ภูตายทุกที แล้วภูจะแก้อย่างไร นี่ก็เหมือนกัน ภูกำหนด พับ! ตกวงค์ทุกที ก็เหมือนมันแพ้ทางมวย มันแพ้ทางกิเลส ภูกำหนดปั๊บ กิเลส มันจีตายเป็นตาย

ทีนี้คนจะแก้ทางมวยนี้ละ มันต้องฝึกนะ โอ้โฮ! ใอ้มวยซ้ายมา โป่ง! เข้าหน้าภูทุกทีเลย แล้ว ภูจะปิดอย่างไรวะ ภูขึ้นไปภูก็ต่อเขาไม่ได้ ขึ้นไปภูก็แพ้อยู่แล้ว เพราะอะไร เพราะภูไปต่อเขา ภูปิดหน้าอยู่นะ ภูก็ต้องแพ้อยู่วันยังค่ำ แล้วภูจะต่อเขา พอภูเปิดหน้าซ้ายมันก็พุ่งเข้าหน้าเลย แล้วทำอย่างไร นี่ก็เหมือนกัน กำหนดพุทโธมันก็หนัก กำหนดอะไรมันก็หนัก ถ้าไปหาลม ลมก็พานอนหลับเลย

โยม ๑ : ไซ้คะ

หลวงพ่ : อ้าว! ทางมวยเป็นอย่างนี้

โยม ๑ : แต่พอมาดูกายมันก็เหมือนเพื่อน ไปเห็นเป็นอะไรต่ออะไร อู๋!

หลวงพ่ : ต้องตั้งสติ ต้องให้ตั้งสติของเรา ตั้งสติแล้วแก้ไขไป เราแพ้ทางกิเลส แพ้ทางกิเลส ภู เราจะพูดบ่อยเลย บอกถ้ากำหนดอะไรก็แล้วแต่ ทำพุทโธอะไรก็แล้วแต่นะ กำหนดสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ถ้าผิดนะ เหมือนกับร่องน้ำ ร่องน้ำที่มันไหลไปบ่อยครั้ง ร่องน้ำนี้มันจะขยายไปเรื่อยๆ เป็นคลอง ถ้าแหล่งน้ำนั้นมันมีกำลังพุ่งอยู่นะ คลองนี้จะกลายเป็นแม่น้ำ จะกลายเป็นทะเล ใจของคนที่ภาวนาเป็นอย่างนี้ ถ้ามีงทำซ้ำทำซากนะ ถ้ามีงผิดแล้วมีงไม่รู้จักผิด แล้วมีงยังทำไปเรื่อยๆ นะ นี่เราจะบอกแผ่นเสียงตกร่อง แผ่นเสียงตกร่องถ้ามีงเปิดซ้ำมันก็หมุนอยู่ตรงนั้นนะ แล้วร่องนี้ก็จะลึกไปเรื่อยๆ

จิตคนนะ รู้ว่าผิด หรือว่าถ้ารู้ว่าผิดยังแก้ไข ถ้าไม่รู้ว่ามีผิด ยังทำไปซ้ำซากนะ อยู่ตรงนั้นนะ ไม่ได้อะไรหรอก พิจารณาหลงและทะไปหมดเลย

โยม ๑ : แล้วกำหนดพุทโธ ทำอย่างไรมันถึงเลิกหนักไหล่นักอะไรเสียทีละคะ

หลวงพ่ : หนักนี่นะ มันเป็นเรื่องของไอ้นี้ มันเหมือนกับที่เราบอกว่าแผ่นดินเสียงดกร่อง มันมีคนภาวนาเยอะ พอกำหนดพุทโธๆ พอถึงเวลาปั๊บ เหนือจะชกเลย บางคนพุทโธแล้วมันจะเอียง พอเอียงปั๊บ มันฝงใจ พอฝงใจไปถึงตรงนั้นปั๊บมันก็จะเอียงอีกแล้ว เอียงอีกแล้ว เอียงอยู่อย่างนั้นนะ

เอียงก็ให้มันเอียงไปสิ แล้วถ้ามีสติ เราก็ดึงกลับมาก็ได้ เพราะเรานั่งให้จิตสงบ นี่มารมันจะเอาตรงนี้มาต่อรอง เอาภิกขุเอียงบ้าง ภิกขุน้ำลายออกบ้าง พอนั่งๆ ไป อึ๊ก! อึ๊ก! อยู่อย่างนั้นนะ แล้วก็ช่างมันสิ ทำก็ได้ พออย่างนี้ปั๊บ เราเห็นว่าไม่สำคัญปั๊บ มันก็จะผ่าน ถ้าเห็นว่าสำคัญปั๊บนะ ก็เลสมันรู้ว่าเราชิวปั๊บนะ มันจะเอาอันนี้มาหลอก พอหลอกแล้วตรงนี้จะขยายใหญ่ขึ้นๆ มันเหมือนกับ นี่พูดถึงไอ้พวกตกวงค์ มันจะเอาอย่างนี้มาหลอก การภาวนา การทำสมาธิมันจะมีเหตุการณ์อย่างนี้เข้ามาล่อลวง เข้ามาชักนำให้เราเสียหาย

ทีนี้พอเราทำอย่างนี้ปั๊บ เราอย่างนี้สิ กำหนดลมหายใจก็ได้ ตั้ง เรากำหนดลมหายใจ แต่พอเวลามันจะง่วง ลูกขึ้นมาเดิน เดินกำหนดลมก็ได้ เดินนะ เดินกำหนดลม เดินกำหนดลม พาให้มันเดินไป แล้วกำหนดลมหายใจ

โยม ๑ : แต่เดิน ลูกไม่ได้กำหนดลม เพราะมันกำหนดยาก เวลานั่งชอบกำหนดลม มันง่ายดี

หลวงพ่ : ไซ้ กำหนดลมซัดๆ มันจะแก้ได้ด้วยกำหนดลมหายใจซัดๆ ถ้ามันจะมีอะไรซัดๆ ไว้ ไม่ต้องห่วง ไม่ต้องห่วงว่ามันจะหายแล้วไม่ไซ้ไม่ลงสมาธิ เพราะตอนนี้เราไม่ไซ้แก้หายหรือละเอียด เราแก้ตกวงค์ ถ้าแก้ตกวงค์ อย่างนี้บ่อยๆ จนมันไม่เวียนหายนะ ไซ้ได้แล้ว พอไซ้ได้แล้ว เราจะเปรียบเหมือน เราจะสอนลูกศิษย์บ่อยมากกว่า เวลาเข้าสมาธิมันเหมือนถนน มันมีสะพาน คอสะพานมันโดนน้ำเซาะ มันไม่มีดิน รถจะตกคอสะพานหมดเลย แต่ถ้าเราถมคอสะพานเต็มนะ รถมันวิ่งผ่านมามันจะข้ามคอสะพาน แล้วข้ามเข้าสมาธิไปเลย ไอ้คอสะพานที่มันโดนน้ำเซาะ มันเป็นที่ว่าง มันทำให้ทุกอย่างตกลงนี้ ไอ้เวลาลมหายใจแล้วมันหายไป หายไปคือมันตกลงคอสะพาน มันเวียนหายเลย มันไม่ข้ามสะพาน ถ้าข้ามสะพานไปปั๊บ มันข้ามไปอีกฝั่งหนึ่งมันเป็นถนนนะ โอ้อโฮ! คือจิตมันจะ โอ้อโฮ! ว่าง มันจะมีความสุขมาก

ไฉนการตกวงค์มันต้องถมคอสะพาน นี่ไง ถมคอสะพานไง คือให้มันชัดๆ ไว้ไม่ต้องห่วงว่าไม่เป็นสมาธิ คือตอนนี้เราไม่ใช่ทำสมาธินะ คือตอนนี้เราจะแก้วงค์ เราต้องทำความเข้าใจก่อนที่นี้ถ้าเราไม่ทำความเข้าใจ ที่นี้เราคิดว่าเราจะทำสมาธิ เราอยากได้สมาธิ ถ้ามันหายไปแล้วมันจะไม่เป็นสมาธิไง แต่เราต้องทำความเข้าใจว่าตอนนี้เราไม่ได้ทำสมาธิ มันเหมือนกับคนแข็งแรง ออกกำลังกายก็เพื่อออกกำลังกายใช่ไหม เราไม่ใช่ออกกำลังกาย เราคนป่วย เราคนป่วย เราฟื้นฟูร่างกาย คนที่ร่างกายปกติเขาออกกำลังกายเพื่อให้ร่างกายแข็งแรง เราคนป่วยเราฟื้นฟูร่างกาย การฟื้นฟูร่างกายเราไม่ต้องหวังผลของมัน หวังแค่ฟื้นฟูร่างกายไง นี่ก็เหมือนกัน หวังเพื่อจะไม่ให้เว็บหายก็พอแล้ว

โยม ๑ : กำหนดพุทโธบางครั้งมันก็ได้ แต่ว่ามันจะเป็นแปลกๆ ก็คือเวลาเรานั่งไป พอสงบไปมันจะชอบสะดุ้ง สะดุ้งแบบรู้สึกตัวเลย สะดุ้งโหยงเลย

หลวงพ่ : เราจะพูดว่านี่นะ เวลาเขาทำไป เพราะเขาบอกว่าเขาเคยปฏิบัติแบบมโนมยิทธิ ปฏิบัติแบบมโนมยิทธิ ปฏิบัติแล้วเขาบอกว่าเห็นเทวดานะ เขาไปเห็นหมดเลย

โยม ๑ : ไปเห็น แต่บอกว่า เขาจะบอกว่าไปกราบพระพุทธเจ้าแล้วจะเห็น เขาบอกว่าสิ่งที่เห็น เวลาเราเห็นเป็นโครงกระดูกเป็นอะไร มันคล้ายกับมันออกมาจากสมองหรือเปล่า

หลวงพ่ : ไม่ๆ เราจะบอกว่าเขาเคยปฏิบัติมโนมยิทธิ พอปฏิบัติมโนมยิทธิมันเป็นเรื่องฤทธิ์เรื่องเดช เรื่องฤทธิ์ เรื่องฌานโลกีย์ ที่นี้พอเป็นเรื่องฌานโลกีย์ที่ฤทธิเหาะไปได้ อันนี้มันใช้พลังงานแล้ว แล้วต่อไปนี่นะ มันเหมือนกับตอนนี้ไฟ ๒ เฟส แล้วจะมาต่อ ๓ เฟสไง เครื่องใช้ไฟฟ้ามันคนละชนิดไง มันเลยหนักหน่วงไปหมดเลย

เราจะบอกว่านี้กรรม เราไปฝึกมาอย่างนั้นแล้ว เวลาไปหาครูบาอาจารย์ ที่บอกไม่ให้ไปๆ เพราะมันไปหาแล้วมันไปรับกรรมอย่างนี้มา มันไปรับมา พอไปรับมามันก็เป็นข้อมูลอยู่ที่นี้ เวลาเราจะทำอะไรไป เราต้องมาล้างตรงนี้ก่อนไง ถ้าไม่ล้างตรงนี้มันจะเป็นอย่างนี้ เพราะอะไรรู้ไหม เพราะมันเป็นไง ใครก็แล้วแต่นะ ปฏิบัติมาสายไหน สังเกตได้ไหมเวลาพวกอภิธรรมมา เวลาบอกให้ทำความสงบ สะดุ้งเลย กลัว กลัวมาก กลัวสมณะ

สมณะเป็นญาณของมิงนะ ในญาณ ๑๖ มิงทำสมณะมิงได้ญาณเลย แล้วมิงจะมาญาณ ๑ ญาณ ๓ ชักเข้าอยู่อะไร สมณะคือญาณในญาณ ๑๖ แต่เวลาบอกสมณะ มันกลับกลัว ทั้งที่มันอยู่ในญาณ ๑๖ มิงนั่นละ คนสอนมันโง่มากเลย คนสอนมันแบบว่า ประสาเรา กระบวนการ

ของมัน เราไปตัดตอนกระบวนการไม่ให้มันเป็นอย่างนั้น แล้วกระบวนการนี้มันจะไปทำงาน เราไม่ทำงาน ไม่ส่งต่อไป งานมันจะไปได้อย่างไร

ทีนี้ไปมโนมยิตีไปอย่างนี้ มันสะอึก มันหนัก พอเขาพูดปั๊บ เรารู้เลย เพราะเมื่อก็บอกแล้วว่าเคยไปปฏิบัติมโนมยิตี แล้วไปเห็นเทวดา เห็นมาทุกอย่างหมดแล้ว

การกระทำทุกอย่างมีเวรมีกรรมหมดนะ แล้วตอนนี้ละ พอมันจะเป็นอย่างนั้นปั๊บ พอปฏิบัติไปมันก็จะออกชองนั้น

ทีนี้เรากำหนด เรากำหนด อย่างของไอ้ห้อง เราบอกว่าไม่ให้ออก เพราะมันเคยออกอย่างนั้นนะ คนคิดบ่อยๆ ทำบ่อยๆ จนเป็นจริต จนเป็นนิสัย จนเป็นความเคยชิน แล้วจะดึงกลับมาไม่ให้ ออก ไม่ใช่ของง่ายหรอก เวลาพวกโยมมานะ เวลาพูดนะ เราพูดอย่างนี้นึกว่าง่ายๆ นะ เราพูดด้วยเหตุด้วยผลนะ แต่มึงทำนะ มึงต้องรู้ให้ชัวร์นะ แล้วมึงต้องมีวาสนาด้วย ถ้าไม่มีวาสนา สติมึงไม่ดี มึงฝันไม่ไหว มันเหมือนดิน ที่ดินทำนา คุณไปปลูกทุ้มๆ กล้วยชชาติ นาสุพรรณฯ คุณท้องนาเขาสี โอ้อโฮ! นาเขาร่มนะ มึงไปปลูกภาคอีสานสิ ไปปลูกบนดินทรายสิ อยู่บนเขาด้วย แล้วมึงไปทำนาอะไรกับเขา

มันอยู่ที่จริตนิสัย ทำบ่อยๆ จนเป็นนิสัย ท้องนา นาลุ่ม น้ำมาดี มันไถทำนาปีหนึ่งสามหนสี่หน ไอ้เรา ไอ้รอน้ำฝน ปีหนึ่งทำหนหนึ่ง แล้วปีหนึ่งมานั่ง อู้ฮู! ฝนตกไม่ตก บนบานศาลกล่าว อยู่นั่นนะ น้ำไม่มาสักที ไอ้เขาคุณน้ำเข้านาปีหนึ่งสามหนสี่หน

ไม่ง่ายหรอก ไอ้แก้ววังก์ เห็นเราพูดจ้อยๆ อย่างนี้เพราะอะไรรู้ไหม เพราะเราก็เคยประสบการณ์มา เราก็แก้ตัวเรามาแล้ว แล้วแปลกด้วย ธรรมดาเขามีครูบาอาจารย์คอยแก้แค้นะ ภูแก้ตัวตัวเองนะ พรรษา ๑ พรรษา ๒ ใครแก้ให้ภู ภูแก้ตัวเองนะ ภูแก้ตัวตัวเองมา แก้ด้วยอะไร คิดเลย พอผัดปั๊บ ย้อน พระไตรปิฎกสอนว่าอย่างไร พระพุทธเจ้าสอนว่าอย่างไร พระพุทธเจ้าสอนใครไว้ ไร้อย่างไร แล้วก็เอาอย่างนั้นเลย เอาอย่างนั้นเลย แก้ไม่ได้หรอก เอาที่เอาไม่อยู่ สุดท้ายผ่อนอาหาร

โยม ๑ : ช่วงแรกๆ มันก็ดีค่ะ ผ่อนอาหาร แต่ช่วงท้ายมัน...

หลวงพ่ : กิเลสมันรู้ทัน พอกิเลสมันตามมึงทันนะ ทำอะไรก็ไม่ดีไปหมดละ อันนี้พอ กิเลสมันจะรู้ทันขนาดไหนนะ เราทำไป ทำจนเราชำนาญ ตอนนี้ละ พอเริ่มทำมันจะดี ทุกอย่างจะ

ดีหมดเลย เพราะกิเลสมันไม่ทัน เขาเรียกอุบาย พอเราทำไป พอกิเลสมันมาทันแล้ว เสริมมันอีกแล้ว เพราะฉะนั้นเราก็ต้องเปลี่ยนไป

หลวงตาถึงบอกไง ภาวนามันต้องมีอุบาย ไม่ใช่ซื่อป้อทำอยู่อย่างนั้นนะ กิเลสมันหัวเราะเลยนะ ทำอันนี้ ไซ้ กูจะแพ้มึง พอกูแพ้มึงปั๊บ วันหน้ากูต้องหาอุบายชนะมึงให้ได้ พอจะชนะมึงให้ได้ มึงจะทำอย่างนี้อีกนะ โอ้โฮ! หวานหมูเลย ก็ต้องพลิกไปอีก พลิกอะไรสู้ใหม่ พลิกกลับมา อารมณ์ พลิกไปพลิกมา พลิกมาพลิกไป พลิก อยู่ที่คำบริกรรม แล้ววันนี้พอมันเปลี่ยนปั๊บ เราก็เปลี่ยนไปอย่างใหม่ เปลี่ยนใหม่ วน

โยม ๑ : อ้อ! เอาอะไรก็ได้

หลวงพ่ : เออ! วน วนกลับมา ก็วนกลับมา วนกลับมาอีก วันนี้ออย่างนี้ไม่ดี อ้าว! พรุ่งนี้กูเอาอันนี้ ถ้าพอทำๆ ไปวันนี้ไม่ดีอีกแล้ว พอมันเปลี่ยนปั๊บมันจะดีวันสองวัน

โยม ๑ : ลูกเคยไปดูมาทุกอย่าง แต่ว่าถึงแม้ รู้สึกว่าจริตตัวเองนี่ก็มันดีก็เลยถูกกับอานาปานสติ ที่แรกยุบหนอพองหนอมันก็คืนะ ช่วงแรกดีมากเลย เอาไปเอามันเบือ มันเบือ พุทโธมันเหมือนมันไม่มีอะไรเลย มันก็เลยไม่น่าประทับใจ แต่พอมานานาปานสติ มันจิตดับบ่อยมันก็เลยชอบค่ะ ก็เลยมาติดตรงนี้เลย

หลวงพ่ : นี่ไง โคนหลอกใจ จิตดับบ่อย จิตดับบ่อย คำว่า “จิตดับบ่อย” คือตกงัวงี้บ่อย

โยม ๑ : นี่ก็ว่ามันเป็นผลไง

หลวงพ่ : เขาใช้คำว่า “จิตดับ” มันเป็นประโยชน์ไง แต่สำหรับคนเป็นนะ

โยม ๑ : ตกงัวงี้ใช้หรือเปล่าคะ

หลวงพ่ : เออ! จิตดับคือจิตหายใจ จิตดับคือคนนอนหลับ โยมเกิดมาชาตินี้นอนหลับทั้งปี เอาใหม่ นอนหลับตลอดชีวิต เอาใหม่

คือคนนอนหลับมันทำงานไม่ได้ อันนี้มันจิตดับมันเหมือนกับคนไม่มีอะไร มันทำไม่ได้ ประโยชน์อะไรหรอก แต่เราไม่รู้กัน เราไปฟังว่าจิตดับนี่ก็ เราไปคิดถึงสามัญสำนึกใช้ใหม่ว่า คนรู้สึกมันทุกข์ ถ้าดับแล้วมันคงจะหายไปเลย ดับคือเป็นนิพพาน คนมันคาดหมายไป

แต่ที่เขาใช้คำว่า “จิตดับ” แต่ความจริงมันคือตกง่วงค์ คือนอนหลับ บอกว่าจิตนอนหลับก็ได้ แต่เขาพูดอย่างนี้ปั่น ไอ้ทฤษฎีเขาก็เหลวหมดเลย คือไม่มีประโยชน์ใด ตัวเองคิด สมมุติเราทำความคิด แล้วเราจะบอก เฮ้ย! โกง คนนี้เก่ง คนโกงนี่ดีนะ เพราะโกงเขาแล้วได้เงิน แล้วไปพูดว่า โกงๆ จนสังคมบอกว่า เฮ้ย! โกงคือการถูกต้อง

นี่ก็เหมือนกัน จิตดับๆ จิตดับคือจิตที่มันไม่รับผิดชอบ จิตที่มันนอนหลับ แล้วพอสอนไปๆ จิตดับๆ จิตดับเลยกลายเป็นนิพพานไปเลย มันอยู่ที่โหวหาร ข้อเท็จจริงมันไม่ใช่

ทีนี้พอไปเข้าใจอย่างนี้ว่าจิตดับมันถูกต้องใช่ไหม ทั้งๆ ที่จิตดับมันผิด เอามือล้วงจี๋เลย แล้วบอกจี๋มันหอม มันหอมไหม เพราะจี๋มันเหม็น มันหอมไม่ได้ใช่ไหม ถ้าพอล้วงจี๋ไป นี่จี๋หอม... เหม็นตายห้า จี๋หอมไม่ได้ แต่บอกจิตดับ มันก็เหมือนกับล้วงจี๋นี้แหละ แต่บอกมันจี๋หอม มันหอม แล้วก็ติดหอมมา แล้วพอจะแก้

โยม ๑ : ทีแรกมันก็ว่าดีดี แต่พอมานั่งฟังหลวงพ่อบอกว่าจิตดับ โอ้โฮ! ตกใจเลยฟังทีแรก โอ้ย! ทำไมเป็นอย่างนี้

หลวงพ่ : เป็นอย่างนี้หมด

โยม ๑ : คิดว่าตัวเองไปถูกทางแล้ว

หลวงพ่ : ไอ้บุรีรัมย์นะ วันนั้นมาถึง “ทำไมหลวงพ่ต้องพูดจิตด้วย หนูก็ถูกศิษย์เขา วันนั้นหลวงพ่พูด โกรธนำคุณเลย”

เดี๋ยวนี้พ่ โอ้โฮ! พอรู้แล้วนะ ซึ่ง

ก็บอกไอ้ที่พูดนี่นะ เพราะมันธรรมดาอย่างพวกเอ็ง โคนหลอกมาอย่างนี้ แล้วกว่าเอ็งจะมารู้ เหมือนเด็กเลขนะ

โยม ๒ : เมื่อวานนี้เขาโทรมา โทรมาแบบว่าพ่อดีรับสาย ตอนนี้นำกำลัง โคนรอบข้างต่อว่าเลย ไปวัดแล้วทำไมจี๋โมโห แต่ก่อนยังไม่เห็นเป็นขนาดนี้เลย เขาว่า เดี่ยวนี้มาเจอพระแล้วทำไมจี๋โมโหจังเลย เราจะทำอย่างไรดี

หลวงพ่ : แล้วทุกคน ทุกคน โมโหหมดเลย

โยม ๒ : ตัวเขาเองบอกว่า คนรอบข้างบอกว่าทำไมเขาพูดกลับมาว่าทำไมจีโมโห แต่ก่อนไม่เป็น

หลวงพ่ : เขาเองพูดเอง มันพูดเองเลย เพราะพวกนี้ถือกรรมหมด แล้วก็บอกว่าเดี๋ยวนี้เขาพูดเอง เขาบอกว่า ที่ว่าเขาฟังห้าวมาว่าอย่างนั้นว่าวิปัสสนาสายตรง แล้วตอนนี้เขาว่าผิดหมดนะ

โยม ๒ : แล้วเขาก็ไปที่ท่านปราโมทย์ใช่ไหม

หลวงพ่ : ไป วันนั้นพวกนี้มันพูดหมด เพราะพวกนี้มันไปหมด เพราะอะไร เพราะมันดิ่งกันไป พอมันดิ่งกันไป พอมันผิดมาอย่างนี้ พอผิดมา ตัวเองไม่รู้ว่าผิด พอตัวเองไม่รู้ว่าผิดบ๊ีบ มันก็นึกว่าถูก แล้วพออย่างเรามันเสียเวลาไป มันเสียเวลากว่าเราจะลองผิดลองถูก

อย่างเรามันอยู่ที่वासานะ ไอ้ตักกวังค์นี้ไม่มีใครบอกเลยนะ เห็นน้ำลายเลอะจิ๋ว คำแรกมันพูดเลย พอเห็นบ๊ีบ มึงนั่งหลับ ไม่ต้องเถียง มึงนั่งหลับ พอบอกมึงนั่งหลับแล้ว แก่ทันทีเลย

โยม ๓ : พระอาจารย์คะ เมื่อเข้าโยมเห็นน้องเขาบอกว่าจิตดับ เติมนี้มันนั่งฟังคู่ตัวเอง เรา นั่งฟังคู่ตัวเอง พอฟังคู่ตัวเองรู้สึกว่ลมมันนิ่งไป มันนิ่งแล้วมีบางครั้งรู้สึกว่เรามีการหายใจ แต่ไม่เห็นลม ตรงนี้เรียกว่าจิตดับไหมคะ

หลวงพ่ : ไม่

โยม ๓ : ตรงนี้ไม่ใช่ดับใช่ไหม

หลวงพ่ : ไม่ เรามีลมหายใจนะ ต้องจับลมไว้สิ จับลมให้ชัดๆ

โยม ๓ : มันไม่มีลม แต่มันรู้ว่ลมหายใจเข้า หายใจออก

หลวงพ่ : ใช่ เราจะอธิบายก่อนไง เราจะอธิบายว่ต้องจับลมชัดๆ ลมต้องจับให้ชัดๆ เลยนะ แล้วที่เราพูดเมื่อกี้ บอกระ ที่เราเริ่มต้นเลย มีพระองค์หนึ่งเขาปฏิบัติใหม่ ในหมู่คณะเขาบอกพุทธโรต้องหาย

แต่เวลามาหาเรา เราบอพุทธโรไม่หาย พุทธโรต้องไม่หาย

เขาไม่รับเราเลย เขาไปเลย เขาบอกว่าในวงการพระที่เขาไปปฏิบัติมาเขาบอกว่าพุทโธต้องหาย เขาถึงจะพยายามนึกพุทโธให้หายไ้

ถ้าพุทโธหายมันก็ตกภวังค์นี้ไ้

โยม ๑ : หนูก็เป็นอย่างนั้นคะ

หลวงพ่ : ไ้ เราจะรู้ไ้ เรารู้เพราะเราปฏิบัติมาแล้ว อันนี้มันเป็นอุบายของเราเอง เราบอกไ้ใหม่ มันเป็นอุบายของเราเองว่าเราบอกว่าทุกพุทโธห้ามหาย ถ้าหาย ผิด พุทโธห้ามหาย พอห้ามหายแล้วมันก็ต้องเกาะพุทโธไว้ไ้ใหม่ ทุกคนต้องเกาะพุทโธไว้ แต่เวลาจริงๆ แล้วมันจะหายไปเอง แต่เราอยู่ เรารู้ตัว อู้ฮู! แบบตาสว่างโพล่งเลย แต่มันพุทโธไม่ได้ พุทโธมันหายไปเองโดยธรรมชาติ

แต่ถ้าบอกพุทโธต้องหาย เราเองเราพยายามจะปฏิเสธพุทโธกันให้มันหายไป แล้วก็ตกภวังค์ก็คือดับนี้ไ้ ตอนนี้เป็นอย่างนี้หมดไ้ แล้วอย่างที่เขาพูด พุทโธต้องหาย แสดงว่าเขาเป็นอย่างนี้ พอต้องหาย ทำอย่างไรก็ได้ ปฏิเสธให้พุทโธมันหายไป

ที่นี้พุทโธหายจริงก็มี ถ้าพุทโธหายจริงมันพุทโธๆ มันไม่ได้ พุทโธหาย เจอข้อเท็จจริง

โยม ๒ : เวลาพุทโธแล้วมันหายไปเองหรือคะ

หลวงพ่ : หาย เพราะอะไร มือหยิบของอยู่ มือที่หยิบของรู้สึกเต็มที่แล้วมือที่กำลังกำอยู่ มันกำได้เต็มที่เหมือนกัน แต่มันไม่ได้กำของ คือพุทโธๆๆ พุทโธจนพุทโธไม่ได้เลยละ ที่หลวงตาท่านพูด จนแปลกใจว่าทำไมพุทโธๆ มันหายไปไหน พอพุทโธมันหายไป เราเกาะราวมา เราขึ้นบันไดมา แล้วเราพ้นจากบันไดมา บันไดกับเราเป็นอะไรกัน เราพ้นจากบันไดมา พอพ้นจากบันไดมา บันไดหายไปไ้ใหม่ แต่เราอยู่บนชานบ้านแล้วไ้ใหม่ แต่พุทโธคือตัวบันได พุทโธๆๆ ไปเรื่อยๆ จิตมันดีขึ้นเรื่อยๆ พอจิตมันพ้นจากบันไดขึ้นมา มันไม่เห็นบันได พอพุทโธหาย ตกใจอีก เพราะจิตมันชัดเจนมาก โอ้โฮ! ชัดเจนมากนะ

แต่ถ้าเป็นภวังค์ พุทโธๆๆ หายไปเลย ก็ว่ามันยังไม่ได้ก้าวขึ้นบันไดเลย มันอยู่ที่พื้นข้างล่างนะ แล้วมันก็หลับคาตีนบันไดนั้นนะ

โยม ๑ : แล้วเวลาตอนทำมันไป มันจะแบบอานาปานสติ มันดับหรือเปล่านั้น

หลวงพ่ : ไม่เป็นไร

โยม : เวลาทำไปๆ แล้วมันก็หายไป ไม่รู้เรื่องอีกเหมือนเดิม

หลวงพ่ : ไม่ได้ หายไม่ได้

เปล่า เราจะบอกว่า จะพุดนะ โยมไม่ต้องตั้งใจ ไม่ต้องท้อใจ โยมต้องค่อยๆ แก่ไป เพราะมันฝังรากมาลึก มันฝังรากของใครของมัน เหมือนกับนิสัย เราฝังรากอย่างไรมา แล้วค่อยแก้ไขไป

โยม ๒ : (เสียงไม่ชัดเจน)

หลวงพ่ : ค่อยๆ แก่ ไม่ต้องเอาแบบว่า...

จำหลักเรานี้ไว้ไง จำหลักไว้แล้วเราไปแก้ที่ไหนก็ได้ เพราะใจกับกายอยู่ด้วยกัน เอ็งจะไปที่ไหน เอ็งอยู่ที่ไหนก็แล้วแต่ เอ็งจับหลักอันนี้ไว้แล้วเอ็งภาวนาไปเรื่อยๆ สิ่งที่ทำมาแล้วถ้ามันเป็นผลนะ เอ็งต้องได้ผลงาน แล้วถ้าเป็นผลนะ อริยสัจมีอันเดียว ถ้าเป็นผลจริงนะ เราพุด มันต้องเข้ากัน ถ้าเวลาเอ็งจำมานะ ถ้าเราพุดผิด สิ่งทีเอ็งจำมาต้องถูก เรายังต้องผิด เอ็งเอาเหตุเอาผลมาคำพุด เราได้หมดเลย สัจธรรมนี้มีหนึ่งเดียว

หลวงตาท่านไปฟังของใครมาก็แล้วแต่ “เออ! เหมือนกัน” คูสิ ท่านไปแก้หลวงปู่บัว “อ้าว! ว่ามา”

๑ ผ่าน ๒ ผ่าน ๓ ผ่าน

“อ้าว! ว่ามาสิ”

หลวงปู่บัวบอก “ก็แค่นี้แหละ นึกว่านิพพาน”

“อู๊ตตาย! มันยังไปได้อีก”

ถ้าพุดถึงถ้าเอ็งถูกนะ เอ็งฟังเราพุด เราผิด แล้วฆ่าด้วยเหตุผลไง ฆ่าด้วยข้อเท็จจริง ฆ่าด้วยเหตุผล ลบล้างได้หมด ฉะนั้น ถ้าเหตุผลเอ็งลบล้างอันนี้ไม่ได้ เอ็งต้องคิดว่าอะไรถูก ถ้าเหตุผลเอ็งลบล้างอันนี้ได้ ถูก

โธ! เราฟังนะ เราฟังเทศน์วิทยุเสียงธรรม ครูบาอาจารย์เทศน์อุกนะ ไซ้ๆ ยี่หวงปู่บุดดา “จิตมีหนึ่งเดียว ร้อยแปดดวงอะไรก็แล้วแต่ หนึ่งเดียว” หลวงปู่บุดดาพูดอย่างไรก็ถูก จะพูดพลิกแพลงอย่างไรก็ถูก ไอ้คนไม่เป็นนะ พูดฟุ้งๆ ก็ผิด ยิ่งพลิกแพลงยิ่งผิดใหญ่เลย

หลวงปู่บุดดาจะพูดอย่างไรก็แล้วแต่ ท่านพูด ท่านเข้าสังคมไม่ได้ ไปที่ไหนเขาไม่ให้กินกาแพหรือก พูดไม่เหมือนเขา แล้วท่านก็บอกเลย ไปตอบ... ตอบอย่างนี้เขาไม่ให้ตอบหรือ ต้องตอบแบบเขา หลวงปู่บุดดา พอฟังเทศน์ออกวิทยุนี้ แหม! ฟังทีไรถูกใจนิบหายเลย หลวงปู่บุดดา “จิตมีหนึ่งเดียวๆ ร้อยแปดดวงๆ อะไรไม่เกี่ยว มีหนึ่งเดียว”

จะบอกเลยนะ ถ้าสังขรณ์นี้มีอันเดียว หลวงตาท่านไปทดสอบกับครูบาอาจารย์ต่างๆ เหมือนกันๆ ถ้าผิดบ๊ีบ ต้องมีการแก้ไขกันแล้ว ไปหาหลวงปู่ขาวก็อันเดียวกัน หลวงปู่ขาวกับหลวงตา เข้าคุณงามให้ชนกัน ก็อันเดียวกัน ถ้าอย่างหลวงปู่คำดี หลวงปู่ฝั้น อย่างนี้ อย่างหลวงปู่บัว อย่างนี้ ท่านทะลุได้สูงกว่า ท่านก็ตั้งขึ้นมา ไม่มีมากทางหรือ ธรรมะมีอันเดียว

ทีนี้พอเราฟังเทศน์ไป เราฟังเทศน์ของเพื่อนๆ เขาไป เราฟังแล้ว โทษนะ รำคาญหูนิบหายเลย มันขวางไปหมดเลย ข้อมูล เหตุผลมันไม่ลง เหตุผลมันขัดแย้ง แล้วไม่ใช่ขัดแย้งที่เรา ขัดแย้งที่คำพูดเขาก็ขัดแย้งแล้วนะ แล้วถ้าเกิดกูชี้ออกไปนะ ตายหมดคนะ

เราพูดบ่อย ทำสมาธิแล้วเกิดปัญญาเองอย่างนี้ เป็นไปไม่ได้หรือ เป็นไปไม่ได้ ถ้าทำสมาธิไปเกิดปัญญาเองนะ ฤทธิชีไพรเป็นพระพุทธรเจ้าหมดแล้ว สมาธิเป็นสมาธิ เป็นปัญญาไปไม่ได้ สมาธิเป็นฐานของปัญญา ปัญญาต้องฝึกฝนขึ้นมาถึงจะเป็นปัญญา ถ้าสมาธิเป็นปัญญาได้เอง ฤทธิชีไพรหรือทุกคนถ้าทำสมาธิแล้วต้องไม่ติดสมาธิ ต้องเป็นปัญญาไปโดยธรรมชาติ

อย่างข้าวสาร เราปลูกข้าวต้องได้ข้าวสารแน่นอนใช่ไหม ข้าวสารจะเป็นข้าวสุกได้ไหม ไม่ได้หรือ ต้องหุง ถ้าข้าวสารใครจะให้มันสุกได้ต้องหุงเป็นข้าวสุก ให้ข้าวสารเป็นข้าวสุก เป็นไปไม่ได้ แต่ถ้าทำนาได้ข้าวสารเด็ดขาด

ทำสมาธิภาวนาได้สมาธิแน่นอนล้านเปอร์เซ็นต์เลย แต่สมาธิจะเป็นข้าวสุกไม่ได้ ข้าวสารจะเป็นข้าวสุกไม่ได้ ไม่ได้ แต่ข้าวสุกไม่มีข้าวสาร ข้าวสุกจะมีมาไม่ได้เลยถ้าไม่มีข้าวสาร

โยม ๓ : แล้วปัญญาจะเกิดขึ้นตอนไหน

หลวงพ่ : วิปัสสนา

โยม ๓ : มันจะเกิดขึ้นตอนไหน

หลวงพ่ : เราฝึก

โยม ๓ : สมาธิต้องก่อนใช้ไหมคะ

หลวงพ่ : ใช่

โยม ๓ : เพิ่งก่อนแล้วจะมีความคิดเกิดขึ้น

หลวงพ่ : ไม่ ความคิดคือผิดอีก

โยม ๓ : แล้วอย่างไรคะ ต้องอย่างไร จิตจะคิดแล้วก็ตามลมใช้ไหมคะ

หลวงพ่ : ไม่ใช่ จิตต้องมีพื้นฐาน แล้วจิตมันจะไปเห็นกาย เวทนา จิต ธรรม

โยม ๓ : ก็คือพบสงบนิ่งเป็นสมาธิแล้วน้อมเข้ามาหากายเรา

หลวงพ่ : ถ้าน้อมได้

โยม ๓ : พิจารณาเห็นอสุภะ

หลวงพ่ : ไม่ การเห็นกายที่เขาเห็นๆ กันนี้เห็นโดยสัญญา เห็นโดยสามัญสำนึก เห็นโดย
คิด

ถ้าเห็นกายนะ จิตเป็นสมาธิเห็นกายนะ โอ้โฮ! ผงะเลย ผงะเลยนะ เพราะจิตพอมันเห็นกาย
เราเปรียบเทียบอย่างนี้บ่อยมาก โทษนะ ไม่มีใครเป็นนะ อย่างเช่นเรา เราปกติหรือไม่เป็นปกตินะ
ถ้าเราไปให้หมอเช้สร้างกายแล้วหมอบอกว่าเราเป็นมะเร็ง เราจะตกใจไหม ถ้าหมอบอกว่าเราเป็น
มะเร็ง เราจะช็อกไหม ธรรมดา

จิตถ้าสมาธิมันไปเห็นกายนะ มันเป็นอย่างนั้นนะ เพราะอะไร เพราะมะเร็งคืออวิชา นั่น
คือโรคร้าย ความรู้สึกของคนทีเห็นกายเหมือนกับหมอบอกว่าเรานี้เป็นมะเร็ง แล้วมีความรู้สึกที่
ตื่นเต้นมาก

แต่ “เออ! เห็นกายๆ” ใครมาพูดเห็นกาย กูไม่เชื่อ

เห็นกายนี่นะ โอ้โฮ! พงะเลย

โยม ๑ : จริงๆ ก็เห็น สงสัยเห็นเป็นแบบฝึกมโนมยิตถิที่ลูกไปฝึกมาหรือเปล่าไม่รู้ ลูกว่ามันไม่เห็นน่าตื่นเต้นเลย

โยม ๓ : ตับไตไส้พุงหรือคะ

หลวงพ่อก : ไซ้ ไซ้ เห็นตับไตไส้พุง เห็นกระดูก ของหลวงปู่กิมเห็นผมเส้นเดียว แล้วผมขยายเป็นท่อนซุงเลย ผมนี้ขยายออกเป็นท่อนซุงเลยนะ ส่วนกลางของผม สารอาหารที่มันเข้าไปในผม โอ้โฮ! ผมเส้นหนึ่งขยายออก โดยวิทยาศาสตร์ต้องใช้กล้องส่องถึงจะขยาย แต่นี่โดยธรรมชาติมันขยาย

พอเวลาเห็นกายเห็นอะไร ไม่เห็น ไอ้ที่เห็นๆ นั้นนะ เราอยากพูดอย่างนี้ โทษนะ ต่อแผลทั้งนั้นนะ ต่อแผลทั้งนั้น

โยม ๓ : แล้วเห็น เราเห็นขึ้นมาเองหรือว่าจากการพิจารณา พิจารณาไปเรื่อยๆ แล้วมันเห็น

หลวงพ่อก : ไซ้ ไซ้ พิจารณาไปเรื่อยๆ ก็ได้ พิจารณาไปเรื่อยๆ บางทีมันแว็บเข้ามา การพิจารณาไปเรื่อยๆ คือการฝึก ถ้าจิตเป็นสมาธิแล้ว ถ้าเห็นนะ ก็จะบอกว่าเห็นด้วยวิธีใด การเห็นมันมาจากพื้นฐาน พื้นฐานของใจ ถ้าใจมันสร้างบุญกุศลไว้ พอจิตสงบ มันมาเลย

โยม ๔ : แล้วอย่างเห็นนั้นคือเห็นการพิจารณา

หลวงพ่อก : ไม่ ไม่ เห็นส่วนใหญ่ก็บอกแล้วไงเมื่อกี้ ต่อแผลหมดเลย เพราะอะไรรู้ใหม่ เพราะเราศึกษากันมาก เราเข้าใจว่าต้องพิจารณากาย เราเลยไปเป็นอุปาทานกัน แล้วเป็นอุปาทานหมู่ด้วยนะ เพราะอะไรรู้ใหม่ เพราะหัวหน้าสอนผิด พอหัวหน้าบอกว่าเห็นกายต้องเห็นอย่างนี้ ทุกคนก็รีบให้ไปเห็น

แต่ถ้าเห็นโดยข้อเท็จจริง เห็นโดยวิปัสสนา เห็นโดยเกิดปัญญา ถ้าจิตสงบแล้วมันมีพื้นฐาน มันจะมาจากมันเองเลย แล้วมาไม่ใช่ว่ามาคนเดียว คูสิ อย่างพระสารีบุตรหรือว่าพระที่สมัยพุทธกาลที่มีบุญญาธิการมาก เวลาไปเอหิภิกขุ ขอพระพุทธเจ้าบวช มันจะมีแบบบริวาร ๘ ลอยมาเองเลย แต่

หนเดียว แล้วพอบริจาร ๘ มันขาดแล้วนะ ให้อ้อมไปอีก ไม่มาแล้ว ต้องเข้บเอา แต่บางคนหาไม่ได้
 ดูพระอรหันต์ที่ ที่ว่ามาฟังพระพุทธเจ้าเทศน์ทีเดียวเป็นพระอรหันต์นะ ขอบวช พระพุทธเจ้าบอก
 ไม่มีบริจาร ๘ พระอรหันต์นะ ไปหาบริจาร ๘ คว้าขวิดตายเลยละ บริจาร ๘ พระอรหันต์หาไม่ได้
 คิดดูว่าบริจาร ๘ ไม่ค่อยง่าย อย่างนี้ เวลาคน มันอยู่ที่บุญของคนไง แต่เวลาพระที่มีบุญนะ เวลาบวชนี้
 นะ เป็นทิพย์ลอมมาเลย มาเอง เหมือนลอมมาจากฟ้าเลย บริจาร ๘ แต่หนเดียว

ไอ้นี้ก็เหมือนกัน เวลาพิจารณาภายในนะ ถ้าจิตมันสงบ ไอ้ที่ว่ามีความสมาธิมันจะมาหนเดียว ถ้า
 มาแล้วนะ เอ็งไม่เป็นนะ เอ็งรักษาไม่ได้นะ มันก็จะหายไป แต่ถ้ามาได้นะ แล้วรักษาได้ มันก็มา
 เรื่อยๆ แต่ถ้าเราไม่มีสมาธิ อย่างพระต่างๆ ไป มันก็ไม่ลอมมา พระที่มีบริจารทิพย์ลอมมานี้ นะ มี
 ไม่ก็องค์ในสมัยพุทธกาล มีน้อย แต่มี แล้วพอส่วนใหญ่แล้วไม่มีหรอก เข้บกันเอง ตัดกันเอง

อย่างพวกเราจิตสงบแล้ว แล้วถ้ามีความสมาธิ เราต้องน้อมรำพึงขึ้นมา เวลาจิตเราเป็นสมาธิใช้
 ไหม พอจิตเราเป็นสมาธิ เราก็พิจารณาภายในก็ฝึกฝึกน้อมขึ้นมา เหมือนกับเราจุดประเด็นขึ้นมา แล้ว
 มันก็เห็นอย่างหายๆ อย่างเช่นเราไปเที่ยวป่าช้า ไปเที่ยวป่าช้า พระพุทธเจ้าสอนอย่างนี้ ให้ฟัง
 แล้วหลับตา ภาพนั้นคิดใหม่ ถ้าไม่คิด พยายามฟัง ทำสมาธิแล้วฟัง ฟังคุณภาพ แล้วหลับตา หลับตา
 ถ้ามันคิดขึ้นมาให้กลับมาที่กุฎิ หลับตา ภาพมันคิดแล้วไง ภาพคิดนั้นคือภาพที่เห็น แล้วมันจะคิด
 ได้เพราะอะไร เพราะสมาธิไง ถ้าจิตเป็นสมาธิมันจะคิดได้

แล้วถ้าเราไม่ได้ไปเที่ยวป่าช้าใช้ไหม พอจิตเราสงบเราก็ฝึกขึ้นมา อย่างที่ว่าเรานึกๆ ขึ้นมา
 นึกขึ้นมา พยายามนึกขึ้นมา นึกขึ้นมาโดยสมาธิกับนึกขึ้นมาโดยไม่มีสมาธิต่างกัน นึกอย่างนี้นึก
 ขึ้นมา แล้วพอมันนึกเห็นจริงนะ โอ้โฮ!

นี่จุดประเด็นใช้ไหม เหมือนเราจุดไฟ จุดไฟ โหะ! โหะ! ไม่คิด ถ้ามันพริบ! คิดขึ้นมาละ
 พริบ! เลย คิด พอมันคิดขึ้นมาะ โอ้โฮ! อารมณ์ความรู้สึกจะต่างไปเยอะเลย

การเห็นภายใน เราถึงเห็นที่เขาพูดๆ กันนะ เราก็ฟังไปอย่างนี้เพราะอะไร เพราะเราไม่ค้ำ
 ไม่ค้ำเพราะอะไรรู้ไหม เพราะนี่คือการฝึกใจ เหมือนคนฝึกงาน เราไปบอกว่าผิดเลย เขาจะ
 ท้อถอยกัน พอเขาฝึกงาน เราก็ปล่อยให้เขาฝึกกันไปก่อน แล้วผิดถูกเราค่อยแก้ไข ฝึกมาๆ ทำมา
 ไปบอกว่าผิดที่แรกเลยนะ โอ้ย! เด็กมันก็ไม่ทำกันนะสิ

โยม ๓ : พระอาจารย์คะ ตอนที่ว่าสงบแล้วเรารู้ว่าเรามีลมเข้าออก แต่มันไม่มีลม แล้วเราก็มีความคิดผุดขึ้นมาอย่างนี้ผิดไหม

หลวงพ่ : ไม่ผิด

โยม ๓ : มีความคิด มีความคิดขึ้นมาว่า ตาเรามันก็แค่นี้แหละ ไซ้ไหมคะ ชาติ ๔ ดิน น้ำ ลม ไฟ แล้วจู่ๆ มันก็เห็นอะไรทั้ง ๒ ข้าง ปอดหรืออะไรอย่างนี้ อันนี้คือผิดไซ้ไหมคะ

หลวงพ่ : ไม่ผิด ตอนเห็นปอดมีความรู้สึกอย่างไร

โยม ๓ : เห็นก็มองมันเฉยๆ ไม่รู้จะทำไมทำอะไร คือทำต่อไม่ถูกคะ

หลวงพ่ : เวลาเห็นปอดมันสะเทือนใจมากไหม

โยม ๓ : สะเทือนใจมากไหม ไม่คะ ก็มอง ก็มองเห็นนะคะ ก็มองเข้าไปว่าคืออะไรอย่างนี้ มันเป็น ๒ ข้าง

หลวงพ่ : ความจริงมันเห็นนะ เวลามันเห็นนี่นะ บางทีเวลาเราเห็นไปก่อน เห็นมันยังเป็นแบบว่าภาพนึ๊กก่อน พอบางทีพอมันจริงขึ้นมา พอไปเห็นปอดขึ้นมา อารมณ์มันจะกระเพื่อมเลย สมมุติว่าเราเห็นเราภาพอย่างนี้ มันประสาเราเลยนะ เรามองเขาสอนหมอ ใ้ภาพโครงร่างกายมนุษย์ กับเราเอาปอดจริงๆ มา ความรู้สึกต่างกันไหม

โยม ๓ : ต่างกัน

หลวงพ่ : นี่เหมือนกัน ถ้าเราโดยสามัญสำนึกมันก็เหมือนกับเราดูภาพสรีระคน กับเราไปเห็นกายจริงๆ มันสะเทือนใจนะ

โยม ๓ : แต่นี่มันขึ้นมาเฉยๆ ก็เลยไม่ทราบว่ามันถูกหรือมันผิด

หลวงพ่ : ถูก

โยม ๓ : ถูกหรือคะ แล้วต้องอย่างไรต่อคะอาจารย์

หลวงพ่ : มันหายไปแล้ว

โยม ๓ : แล้วต้องอย่างไรคะ

หลวงพ่ : แล้วทำอีกยากด้วย

โยม ๓ : แล้วค่อยทำใหม่ ก็ทำไปเรื่อยๆ ใช่มั้ยคะ

หลวงพ่ : ไม่ใช่ ไม่ใช่

เราจะบอกอย่างนี้ ถ้ามีข้อมูลนี้นะ เหมือนเทพ เหมือนซิติ เรามาเปิดอีกก็เจออีก แต่การปฏิบัติมันจะเอาอะไรมารีเฟล็กซ์อย่างนั้นอีก มันไม่มีอีกแล้ว การปฏิบัติมันจะเกิดโดยปัจจุบัน เราสร้างไม่ได้นะ เราจะสร้าง เราจะเก็บ เหมือนกับคอมพิวเตอร์ เรากดแล้วจะออกมาตามอย่างนั้น ไม่ใช่ นะ ถ้ากดอย่างนั้นมันสัญญาณหมดละ

ทีนี้พอจิตมันสงบมันจะเห็น อย่างเช่นเห็นปอด เห็นลูกตา เห็นกะโหลก เห็นกระดูก หรือไม่เห็นเลย มันมีความรู้สึกหรือเหมือนกาย พิจารณาเอาแบบหลวงปู่คุณย์ การพิจารณากายไม่เห็นกายก็ได้ นะ

โยม ๓ : อย่างนั้นโยมขอกลับไปถามต่อว่า บางครั้งนะคะ พอดูกาย พอมันรู้สึกว่ามันไม่มีตัวตนเรานะคะ แล้วพอเราคลุมปั๊บ เรารู้ว่าลมเราเข้าออก แต่เราไม่รู้ว่ามันอยู่ตรงไหน แล้วพอเรากลับมากายอีก มันขาด มันโบ๋ มันไม่มีเลย

หลวงพ่ : ไม่มีอะไรเลย โลงหมดเลย

โยม : มันโลงหมด อย่างนี้ก็เลยไม่รู้ว่าจะจิตเราดับหรือเราหลับหรือเปล่า

หลวงพ่ : ไม่

โยม ๓ : แล้วเราจะต่ออย่างไร คือต่อไม่ถูกคะ

หลวงพ่ : ถ้ามันมีอะไรก็แล้วแต่ มันมีอยู่อะไรก็แล้วแต่นะ เราอยู่กับผู้รู้ อยู่กับพุทโธ อยู่กับความรู้สึก

โยม ๓ : แต่ไม่พุทโธนะคะ ... ไม่เป็น

หลวงพ่ : แล้วทำอะไร

โยม ๓ : ลมอย่างเดียวค่ะ ...ไม่เป็น

หลวงพ่ : ก็อยู่กับลม ไม่ต้องพุทโธ

ถ้าพูดถึงนะ พอมันพิจารณา ไปเห็นกายแล้วพอมันปล่อยว่างหมด เพราะมันเป็นผลแล้ว เป็นผลแล้วคือว่ามันพิจารณาแล้วมันปล่อย มันปล่อยคือจิตมันเสวยสุขแล้ว อยู่กับมัน อยู่กับมันพัก หนึ่ง นี่ไง อยู่กับผู้รู้ อยู่กับลม จำไว้

โยม ๓ : ลมไม่มี พยายามหาไม่เจอ

หลวงพ่ : อ้าว! เมื่อก็บอกว่าพิจารณาลม

โยม ๓ : รู้แต่ว่าหายใจเข้าออก ไม่ใช่คะอาจารย์ มันเกิดขึ้นแล้วลมมันรู้ แต่ว่ามีอาการเข้าออก แต่มันไม่มีลม ก็เลยจะไปหาดลมอีก โยมก็เลยดูมันเฉยๆ ถูกไหมคะ

หลวงพ่ : อยู่กับลม เราจะบอกว่าดูเฉยๆ มันหลัดกลอย

โยม ๓ : เราต้องอยู่กับลม

หลวงพ่ : ใจจิตนี้มันเป็นนามธรรม ต้องมีที่เกาะ เหมือนจุดยืนของคน ต้องอยู่กับสิ่งใดสิ่ง หนึ่งที่เป็นฐาน ฉะนั้น พอจิตมันปล่อยหมดแล้ว ถ้าเราอยู่กับลม เราก็อยู่กับลม คือเราเกาะลมไว้ ไม่ให้มันเร่ร่อนไป ไม่ให้มันไปเป็นอื่นไป ถ้ามันสุขแล้วก็อยู่กับลมไว้

โยม ๓ : อยู่กับอาการเข้าออกๆ

หลวงพ่ : ใจ อยู่กับตรงนี้ไว้ ใจที่ว่าทำอย่างอื่นๆ ที่ต่อไป ไม่ต้องต่อ เพราะเป็นอย่างนี้ปั๊บ เดี่ยวมันก็มีอีก พอมันพิจารณาปั๊บ มันปล่อย มันเข้าใจมันก็หายไป แล้วพอเราอยู่กับลม เดี่ยวมันก็มี อีก มาอีกก็พิจารณาอีก มันก็หายไป หายอีกแล้วเดี๋ยวก็มีอีก มาอีกก็พิจารณาอีก

ที่นี้การพิจารณามันต้องเกาะอะไรไว้อันหนึ่งใจ ถ้าไม่อย่างนั้นปั๊บ เราจะเหลวไหลไปกับ เขาใจ จำไว้เลย ฐาน หลวงตาท่านบอก เราเอาหลวงตาเป็นตัวตั้งใจ หลวงตาบอก อยู่กับผู้รู้ อยู่กับ พุทโธ ไม่เสีย จะทำอะไรก็แล้วแต่ อยู่กับผู้รู้ เวลาไม่มีอะไร อยู่กับผู้รู้ไว้ อยู่กับพุทโธไว้ อยู่กับลม

ไว้ ใครกำหนดอะไร อยู่ตรงนั้นไว้ อยู่กับความรู้สึกเราไว้ คือจุดยืนของเรา แล้วถ้ามันอยู่อย่างนี้มันจะสุข พอสุขปั๊บ สุขเพราะอะไร สุขเพราะมันเข้าใจ ทุกอย่างมันก็ปล่อยาง เหมือนกับเราทำงานเสร็จมันจะปล่อยาง พอปล่อยางเสร็จปั๊บ อย่างเสื้อผ้า เราซักเสร็จแล้วมันสะอาด เราเก็บไว้ พอเอามาใส่มาνού่มมันก็สกปรกอีก ใจถ้ามันปล่อยางแล้วมันก็จะอยู่ของมัน เดียวมันก็มีอีก เพราะใจมันเป็นธาตุรู้ เป็นธาตุที่คิด มันจะอยู่โดยที่ไม่มีตัวตนไม่ได้ แต่ขณะที่มันเข้าใจ มันไม่มีอะไรเลย ไม่มีอะไรเลยแล้วจะไปไหนล่ะ

ก็อยู่กับผู้รู้ไง อยู่กับลมไง อยู่กับลมไง อยู่กับอานาปานสติ ใครกำหนดอะไร อยู่กับตรงนั้น เดียวมันมาอีก มันมาอีก พอเราอยู่นี่ปั๊บ เราก็เตรียมพร้อมใจ เตรียมพร้อมมีสติ มาอีกก็พิจารณาอีก พิจารณาพอเข้าใจปั๊บ มันก็ปล่อยอีก มันก็หายไปอีก เราก็อยู่กับที่นี้ อยู่ตรงนี้ อยู่กับสติ อยู่กับผู้รู้ ผู้รู้คือความรู้สึกไง อยู่กับสติ อยู่กับความรู้สึกตลอดเวลา ไม่ต้องไปไหน อยู่เฉยๆ เดียวมันมาเอง สิ่งที่พิจารณามันจะเข้ามาอีก แล้วซ้ำๆๆ พอซ้ำไป เดียวจะเป็นกายแท้ ถ้าเป็นกายแท้ เป็นวิปัสสนาแท้ เดียวปัญญามันเกิด ปัญญามันเกิดคืออย่างนั้น ปัญญามันเกิดคือพอมันพิจารณาไปปั๊บ พอมันปล่อย โอ้อโฮ!

เราล้างมือหนึ่ง มือมันยังเลอะคราบอะไรสิ่งใดๆ บ้าง เราล้างมือครั้งที่ ๒ มันก็สะอาดขึ้น ล้างมือครั้งที่ ๓ ล้างมือครั้งที่ ๔ ล้างมือครั้งที่ ๕ ล้างมือครั้งที่ ๖ อู้ฮู! มันสะอาดไปเรื่อยๆ ล้างทุกวันๆๆ ล้างตลอดเวลาเลย อะไรมันจะเลอะถูได้ เพราะถูล้างมือถูตลอดเวลา พิจารณาซ้ำๆอย่างนั้นนะ พิจารณาอย่างนั้นนะ แล้วเดี๋ยวสมคูลปั๊บนะ เดียวรู้

เวลาไปรายงานผลหลวงตา หลวงตาบอก เอ็งพูดมาสิ เราจะฟังเฉยๆ รู้ไม่รู้อยู่ที่เรารู้ ท่านฟังแค่รับประกันเฉยๆ ท่านจะบอกให้เราถูกหรือผิดไม่ได้ นี่ไง เราล้างมือไปเรื่อยๆ อยู่กับพุทโธไปเรื่อยๆ พิจารณาไปเรื่อยๆ อยู่กับพุทโธไปเรื่อยๆ อยู่กับผู้รู้ อยู่กับลม ไปเรื่อยๆ พิจารณาไปเรื่อยๆ ทำอย่างนี้ จำไว้เลย

โยม ๓ : ให้เป็นวลี

หลวงพ่ : โช้ แล้วใครจะพูดอย่างไร ช่วงหัวมัน ใครจะพูดอย่างไร ปล่อยมันไป ทำอย่างนี้แล้วทำไปนะ แล้วถ้าผิด เดียวมานี่ “อาจารย์สอนหนูทำแล้วไม่ได้ผล”

อ้าว! มานี่เลย มา เดียวมานี่

โยม ๓ : ท่านอาจารย์คะ แล้วที่เคยมากราบเรียนท่านอาจารย์ว่าภาวนาหนึ่งแล้วมันสว่าง โลงไปหมด แล้วเราอย่างนั้นนะคะ แล้วเราทำอะไร ถ้าเกิดอย่างนั้นอีก สมมุติ สมมุติ

หลวงพ่ : เห็นอย่างนั้นก็กลับมาที่ลมอย่างเดิมหมด เพราะมันเห็น พอมันเห็นปั๊บมันก็จับ แล้ว แค้นนั้นแหละ แล้วถ้าเราอยู่แค่นั้นนะ มันก็หายไป ไม่มีประโยชน์อะไรเลย แต่ถ้าเรากลับมาที่ลมนะ เรายังอยู่ที่นั่นอยู่ พอเกิดอะไรขึ้นเราจะเห็น ถ้าเราเห็นสว่างปั๊บ เราไปสว่างนะ เขาเรียกส่งออกไป

โยม ๓ : อ้อ! เราไม่ต้องส่งตาม เราดูเฉยๆ

หลวงพ่ : ไซ้ ไซ้ พอมันส่งไป เหมือนกับฐาน ไม่มีแล้ว เหมือนกับเราออกจากบ้านไป บ้านร้างเลย แล้วพอเกิดขึ้นมานะก็ล้มลุกคลุกคลาน รักษาบ้านไว้ กิเลสอยู่ในบ้าน ทุกอย่างมันต้องการทำลายบ้านหลังนี้ เราอยู่กับความรู้สึกนี่คือบ้าน คือฐานของจิต มันจะมีอะไรเกิดขึ้นมา เราแก้ไขตรงนี้ เพราะเราจะแก้ไขที่ฐานของจิต เราจะแก้กิเลสที่จิต อะไรเกิดขึ้น ช่วงหัวมัน

คือว่ามันเป็นอาการของใจ มันเป็นสิ่งล่องลอย สิ่งเกิดขึ้น มันเป็นจริตนิสัยของจิตแต่ละดวงที่ไม่เหมือนกัน บางคนก็มี บางคนก็ไม่มี บางคนก็บางครั้งมี แล้วมันหายไปแล้วก็ไม่มีอีก บางคนมีตลอดไป บางคนทีแรกไม่มี ไปมีทีหลัง อู้อู้อู้อ! โอ้ย! เยอะ

โยม ๓ : ท่านอาจารย์คะ แล้วถ้าอย่างตอนที่เรากาณาแล้วลมมันตัด เคยเป็นกันไหมคะ มันวูบเข้า... แล้วก็... เห็นข้างใน แต่เราตาม ไม่ถูก

หลวงพ่ : ไม่ถูก ใอนี้มันมาทีแรกเขาเรียกเซ่อใจ เวลาของจริงมันจะเป็นอย่างนั้นล่ะ ที่มันตัดมันเป็นของจริงหมดนะ ของจริงเวลาเห็นมันเหมือนกับ โทษนะ เหมือนกับเราประสบเหตุวิฤตติในปัจจุบันนี้ วิฤตติที่มันเกิดซึ่งหน้าแล้วเราแก้ไขไม่ทัน คือบางอย่างที่เกิดในปัจจุบันเราตัดสินใจไม่ทัน ของจริงมันจะเกิดอย่างนี้ มันจะเกิดในปัจจุบัน เกิดซึ่งๆ หน้า ที่ไม่มี เราไม่รู้เห็น รู้ได้ที่มันมาเผชิญ เหมือนเดินเข้าไปเจอเสือหรือหมาวิ่งมากัด มันตัดสินใจไม่ถูกหรอก

ถึอไม่มาจะตีหมา หมาไม่มีสักตัวหนึ่งนะ วันไหนเดินมาธรรมดาเนะ หมามา โคนก้นน่องเลย นี่ก็เหมือนกัน เวลามันจะเกิดขึ้นมามันเกิดขึ้นมาโดยไม่รู้ตัวนะ วันไหนตั้ง ถึอไม่ไว้เลย วันนีจะตี เข้ามา...มึงรอไปเถอะ ชาตินี้ไม่เจอหมา

เวลามันเกิดอย่างนั้น เวลาภาวนามันจะเกิดปัจจุบัน นี่ไง เวลามันผ่าซีก เอาอะไรไม่ทัน
หรือก ไม่ทันก็ถือว่าเป็นคติเตือนใจ แล้วภาวนาไปอีก พอวันหลังต่อไปถ้ามันมีอะไรขึ้นมา พอมัน
ผ่าซีกปั๊บ ยืนคุณะ โอ้โฮ!

โยม ๓ : ต้องยืนดูใจไหมคะ

หลวงพ่ : ใจ จิตมันดูใจ พอผ่าปั๊บ สติมอง มันจะแปรสภาพนะ มันจะเปลี่ยนให้เราเห็นนะ
โอ้โฮ! ถ้ามันเป็น

ฟังๆ ดู โยมมันแบบว่ามันมีพื้นฐาน จิตมันมีวาสนาอยู่ แต่ฟังแล้วนะ จี้สงสัย แล้วไม่เชื่อ
ตัวเอง พอเจออะไรแล้วก็ไม่เชื่อ กุปล่อย คนเรานั้นก็มีดีมีเสีย บางคนพอไม่มีอะไรก็อยากให้มี แต่
บางคนมีแล้วก็ไม่เชื่อ

โยม ๓ : จะแก้อย่างไร

หลวงพ่ : เพราะคำถามบอกอยู่ตลอดเวลา

โยม ๓ : เป็นจริงๆ

หลวงพ่ : คำถามมันบอกอยู่ตลอดเวลาว่ามันเจอนี้อย่างหนึ่งๆ

โยม ๒ : เขามาที่นี้หลายรอบแล้วนะคะ เขาทำแบบที่เขาทำ

หลวงพ่ : เวลามันพูดมันบอกเองไง อย่างนี้ๆ มันมีมาบ่อยมากเลย แต่ตัวเองทำอะไร
ไม่ได้ประโยชน์สักอย่างหนึ่ง

โยม ๓ : แล้วอย่างไรดีคะ

หลวงพ่ : ถ้าเป็นของเรานะ พอเจออะไรปั๊บ เราจะพิสูจน์เลย นิสัยเราเจออะไร พิสูจน์เลย
อ้าว! เดี่ยวเอาอีก มาอีก มาเจอก็พิสูจน์ พิสูจน์แล้วแก้ไข พิสูจน์จนใช้ไม่ได้ เรานี้พิสูจน์จนไม่ได้
พิจารณาเราพิจารณาไม่ได้นะ พิจารณาจนจืด พิจารณาจนไม่ยอมพิจารณา เอ้! ไม่ได้ประโยชน์
อะไรเลย

แล้วเราหาทางออก เรามาพิจารณาจิต พอพิจารณาจิต ไปพรวดๆ ก็เลยมาทางนี้ หลวงปู่มั่นมาชี้เลย “ทางของมึง” โอ้โฮ! ไปพรวดๆ จนมาเป็นแบบนี้ เราทดสอบตัวเองจนเต็มที โยมไม่ทดสอบ โยมไม่ทดสอบ

ทดสอบจนเต็มทีเลย ถ้ามันพิจารณาไปแล้วนะ มันมีรสชาติ มันพิจารณาแล้วมันปล่อยวาง นั่นคือทางของเรา ถ้าพิจารณาไปแล้วนะ มันเหมือนจืดจืด เหมือนกินกระดาษเลย ไม่เอาไหนเลย อะไรก็ไม่เอาไหนเลย ไปไม่ได้เลย เราเปลี่ยน

เราทดสอบ ทดสอบหมด แปลก มีอะไรฝึกเอง ทำเอง แล้วพอสุดท้ายเราไปถามหลวงตา ไปถามหลวงปู่เจี๊ยะ “เออ! กูก็ทำอย่างนี้” หลวงปู่เจี๊ยะนะ “เออ! กูก็ทำอย่างนี้”

เออ! ค่อยยังชั่วหน่อย นึกว่ากูบ้าคนเดียว

หลวงปู่เจี๊ยะบอกเลย “เออ! กูก็ทำอย่างนี้”

ทดสอบ เราต้องทดสอบเอง ปัจฉัตตัง รู้จำเพาะตน สันติภูริโก รู้จากข้างใน นี่ใจ ใจเป็นผู้รู้ ใจมันจะเข้าใจตรงนี้ ธรรมะที่ศึกษามานั้นมันเป็นของพระพุทธเจ้า แต่ว่าของเรามันจะรู้เอง

เอ็งจบหรือยัง จบแล้วจะเลิก

โยม ๓ : จบแล้วค่ะ

หลวงพ่อ : จบแล้วจะเลิก